

Par konsultāciju dokumentu “Dabasgāzes sadales sistēmas
pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodika”

Publiskajai apspriešanai nodotajā konsultāciju dokumentā “Dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodika” (turpmāk – konsultāciju dokuments) 32.punktā ir uzskaitītas 8 (astoņas) lietotāju patēriņa apjoma grupas, kas noteiktas atkarībā no lietotāju dabasgāzes patēriņa apjoma gadā. Diemžēl konsultāciju dokumentā, kurš tā apstiprināšanas gadījumā kalpos kā metodika sadales sistēmas operatoram tarifu aprēķinam šīm lietotāju grupām, nav sniegts pamatojums vai atsauce uz citu dokumentu, kurā tiktu noteikts pēc kādiem principiem sadales sistēmas operatoram ir jāvadās izveidojot lietotāju patēriņa grupas un nosakot konkrētās grupas dabasgāzes patēriņa apakšējo un augšējo robežu. Tā kā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) šos principus nav noteikusi, tad visdrīzāk, ka konsultāciju dokumenta 32.punktā uzskaitīto lietotāju patēriņa apjomu grupu skaits un lietotāju dabasgāzes patēriņa apjoma robežas saglabātas atbilstoši Regulatora ar padomes 27.09.2013. lēmumu Nr.1/26 apstiprinātās “Dabas gāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodikas” (turpmāk – metodika) 40.punktam, kurā dabas gāzes lietotāji arī bija sadalīti 8 grupās, katrai grupai nosakot patērētās dabasgāzes apjomu tūkst.n.m³. Konsultāciju dokumentā lietotāju dabasgāzes patēriņa apjoms gadā ir pārvērsts kWh gadā.

Izvērtējot konsultāciju dokumenta 32.punktā uzskaitīto lietotāju patēriņa apjoma grupu katrai grupai piedāvātā maksimālā patēriņa un minimālā patēriņa robežu attiecību, konstatējams, ka tās ir ļoti atšķirīgas, tā 32.2.grupā iekļaujamajiem lietotājiem šī attiecība ir 50 reizes, 32.3. un 32.7.grupai 5 reizes, 32.4. un 32.5.grupai 10 reizes, bet 32.6.grupai tikai 1,58 reizes. Pirmkārt, nenoteiktība šo lietotāju patēriņa apjoma grupu skaita noteikšanā izsauc būtisku dabasgāzes lietotāju diskrimināciju, kuriem, atbilstoši dabasgāzes patēriņam, tiek noteikts konkrētai grupai piemērojamais dabasgāzes sadales tarifs. Tā lietotājiem (mājsaimniecībām), kuras tiek iedalītas blakus grupās, piemēram 32.1. un 32.2.grupā, sistēmas operatora, atbilstoši Regulatora apstiprinātajai metodikai aprēķinātā tarifa starpība ir 1,75 reizes, aprēķinam izmantota informācija par mājsaimniecībām piemērojamiem tarifiem, kas spēkā no 01.01.2017. (publicēts AS “Latvijas gāze” interneta mājas lapā, mājsaimniecībām ar dabasgāzes patēriņu līdz 500 m³, tarifs par 1m³ (ar akcīzes nodokli un PVN) noteikts 0,69389 EUR/m³, mājsaimniecībām ar dabasgāzes patēriņu no 501 līdz 25 000 m³ - 0,39888 EUR/m³). Turpretī uzņēmumiem ar dabasgāzes patēriņu no 501 līdz 25 000 m³ - 398,88 EUR/tūkst.m³ un uzņēmumiem ar dabasgāzes patēriņu virs 25 000 līdz 126 000 m³ - 380,80 EUR/tūkst.m³, atbilstoši 32.2. un 32.3.grupas – 1.05 reizes. Uzņēmumiem, kuros dabas gāzi izmanto par kurināmo, ar dabasgāzes patēriņu virs 25 000 līdz 126 000 m³ - 380,80 EUR/tūkst.m³, ar dabasgāzes patēriņu virs 126 000 līdz 1 260 000 m³ - 339,15 EUR/tūkst.m³, atbilstoši 32.3. un 32.4.grupas – 1.123 reizes.

Lai samazinātu sadales sistēmas operatora, atbilstoši Regulatora apstiprinātajai metodikai noteikto tarifu atšķirību mājsaimniecību blakus grupām, piedāvāju veikt izmaiņas konsultatīvā dokumenta 32.punktā, mājsaimniecību lietotājiem izveidojot papildus divas jaunas dabasgāzes patēriņa grupas un samazinot 32.1.grupas patēriņa robežu līdz 530 kWh gadā tajā iekļaujot mājsaimniecības, kurās dabas gāzi izmanto tikai gāzes pavardiem. Esošo 32.2.grupu sadalīt, sīkākās grupās, nosakot mazākas jaunajās grupās iekļaujamo mājsaimniecību maksimālā un minimālā dabasgāzes gada patēriņa robežas, lai visu šo grupu maksimālā un minimālās patēriņa robežu attiecība būtu vienāda ar 5. Jaunajai 32.2.grupai, kurā iekļautas mājsaimniecības, kurās dabas gāzi izmanto gan gāzes pavardos, gan ūdens sildāmajos katlos, dabasgāzes gada patēriņa robežas nosakot virs 530 līdz 2 650 kWh gadā. 32.3.grupai, mājsaimniecībām, kurās dabas gāzi izmanto gan gāzes pavardos, gan gāzes apkures katlos, dabasgāzes gada patēriņa robežas nosakot virs 2 650 līdz 53 000 kWh gadā un 32.4.grupu mājsaimniecībām, kurās gada gāzes patēriņa apjoms ir virs 53 000 līdz 265 000 kWh gadā.

Tas nodrošinātu mazāku dabas gāzes sadales tarifa atšķirību starp blakus esošajām dabas gāzes lietotāju grupām, pretstatā esošai tarifu starpībai starp blakus esošajām mājsaimniecību grupām. Papildus tam, piedāvātais mājsaimniecību lietotāju grupu sadalījums brīvajā dabasgāzes tirgū, ļautu tirgotājiem piedāvāt atraktīvāku piedāvājumu konkrētai mājsaimniecību grupai, kas mazinātu spriedzi saistībā ar dabasgāzes tirgus atvēršanu. Iespējams, ka šāda lielāka skaita mājsaimniecību lietotāju grupu izveidošana izsauks tarifa pieaugumu jaunajai 32.1.grupai, bet nodrošinās dabasgāzes tarifu, kuri tiks noteikti saskaņā ar jauno Regulatora metodiku izlīdzināšanos starp blakus esošajām mājsaimniecību tarifu grupām. Rezultātā tiks novērsta situācija, ka viena mājsaimniecība samaksājot 346,95 EUR var patērēt 500 m³ dabasgāzes, bet mājsaimniecība, kura ir citā patēriņa grupā par šo pašu summu netaupot var patērēt gandrīz 870 m³.

Ar cieņu,

Guntis Zandbergs